

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Fecr Yayınları: 122

KUR'AN'IN TEMEL HEDEFİ

Prof. Dr. Şehmus Demir

©FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no:13178)

Mizanpaj & Kapak
FCR
Baskı & Cilt
SALMAT BASIM YAYINCILIK
Büyük San. 1. Cd. No: 95/1 İskitler
Tel: 0312. 341 10 24 ANKARA

4. Baskı: Şubat 2016

ISBN: 978-605-5482-98-5

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

KUR'AN'IN TEMEL HEDEFİ

Prof. Dr. Şehmus DEMİR

Ankara 2016

Prof. Dr. Şehmus DEMİR

Mardin – Midyat'lı olup, 1971'de Batman'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Batman'da tamamladıktan sonra, 1989 yılında Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne kayıt yaptırarak, 1993'te mezun oldu. 1995 yılında yüksek lisansını, 2002 yılında da doktorasını bitirerek, 2004 yılında doçent, 2009 yılında da profesör unvanını aldı. Halen Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Yayımlanmış birçok makalesi yanında yayımlanmış bazı eserleri şunlardır: *"Kur'an'ın Yeniden Yorumlanması - Batıyla Münasebetin Kur'an Yorumuna Yansımaları"* (İnsan Yayınları, İstanbul-2002, 2005, 2012); *"Mitoloji Kur'an Kıssaları ve Tarihi Gerçeklik"* (Beyan Yayınları İstanbul - 2003); *"Dünya Ahiret Bütünlüğü"* (Akademi Yayınları, İstanbul 2008)

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	7
I. KUR'AN'DA ALLAH	11
II. EVRENDE ALLAH	17
III. İNSAN HAYATINDA ALLAH	39
1. CAHİLİYE DÖNEMİNDE ALLAH'IN İNSAN HAYATINDAKİ YERİ	39
2. MODERN DÖNEMDE ALLAH'IN İNSAN HAYATINDAKİ YERİ	46
3. ALLAH'IN HAYATIN MERKEZİNE YERLEŞTİRİLMESİ	51
a. İnsan – Yaratıcı İlişkisinde Allah	52
b. İnsan – İnsan ve İnsan – Toplum İlişkisinde Allah..	70
c. İnsan – Evren İlişkisinde Allah	79
IV. HAYAT REHBERİ OLARAK ALLAH'IN MESAJI	87
1. ASR-I SAADETTE KUR'AN ALGISI	88
2. GÜNÜMÜZDE KUR'AN ALGISI	94
3. ANLAMA EKSENLİ OKUMAYA DOĞRU	105
SONUÇ	115
BİBLİYOGRAFYA	119

ÖN SÖZ

Allah'tan gelerek belirli bir dünya görüşü ve evren tasavvuru ifade eden Kur'an-ı Kerim, insanın bu evren tasavvuru çerçevesinde, düşüncesini ve yaşam biçimini düzenlemesini ister. Dolayısıyla, İlahi vahyin neyi hedeflediğinin iyi bilinmesi, ne dediğinin de doğru anlaşılmasına önemli oranda katkı sağlayacaktır. Bu anlamda toplum içerisinde belirli bir netliğin olduğunu ifade etmek oldukça zor görünmektedir.

Kur'an-ı Kerim'in içerdiği tüm konuların sistematik bir şekilde belirli bir konuya yönlendirdiğini, o konuyu merkeze aldığını, ifade edilen bütün konuların da onunla anlam ve değer kazandığını belirtmek gerekir ki, sözünü ettiğimiz bu odak konu Allah'tır.

Temelde Kur'an-ı Kerim'in yerine getirdiği görev, insanlara müşahhas ödevlerini öğretmektir. Ancak Kur'an-ı Kerim inananlardan emirlerine ita-

atlerini istemeden önce, onlara Allah'a iman akdini hatırlatır. Kur'an-ı Kerim, göz önüne alınması gerekenin Allah olduğunu; insanı hareket etmeye yönlendirenin de yine O olması gerektiğini; O'nun çizdiği çerçevenin dışında kalan davranışların anlamsız ve değersiz olduğunu vurgulamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, kelimî - felsefî tartışmalara girmeden, Kur'an'ın temel konusu olan '*Allah*' üzerinde durarak, Kur'an'a bu bilinçle yaklaşılmasına, başka bir ifadeyle İlahi vahyin bu farkındalıkla okunmasına küçük de olsa katkı sağlamaktır.

Bu çerçevede öncelikle Kur'an'a hakim olan temel konunun Allah olduğu, Kur'an'daki bütün konuların Allah'la bağlantı kurularak anlatıldığı üzerinde durulacaktır. Devamla, evrenin de merkezinde Allah'ın olduğuna, evrendeki bütün varlıkların Allah'ı gösteren birer gösterge/işaret levhası konumunda bulunduğu, dolayısıyla evrendeki varlıklara böyle bir yaklaşımla bakılması gerektiğine yer verilecektir. Sonrasında, İnsanın Allah'la ilişkisinin nasıl olması gerektiği konusuna girilerek, cahiliye döneminde ve modern dönemde Allah'ın insan hayatı içerisinde işgal ettiği yere değinildikten sonra, inanan insanın, hayatının bütün alanlarını İlahi merkezle bağlantılı bir şekilde, Allah'ı gözeterek düzenlemesi gerektiği üzerinde durulacaktır.

Kur'an'ın merkezinde Allah var ise ve hedefi de insan hayatının merkezine Allah'ı yerleştirmekse, o halde insan birinci derecede Kur'an'la muhatap olmalıdır, onu anlamaya çalışmalıdır. Dolayısıyla bu çerçevede inanan insanın Allah'ı gereği gibi tanıyabilmek ve hayattaki yansımalarını doğru kavrayabilmek amacıyla, Kur'an'ın öğrencisi olması gerek-

tiğine değinilecektir. Bu bağlamda öncelikle Asr-ı Saadet döneminden birkaç örnekle o dönem insanının Kur'an'a yaklaşım biçimine ve İlahi vahyi nasıl okuduğuna yer verilecek, daha sonra modern dönemde Kur'an algısındaki çeşitli sapmalara değinilecektir. Son kısımda ise Kur'an'ın nasıl okunması gerektiği üzerinde durularak, konu tamamlanmaya çalışılacaktır.

Okuyucunun Kur'an-ı Kerim'in temel konusu, hedefi ve anlamıyla okunması konusunda zihninin berraklaşmasına bir nebze de olsa katkı sağlaması halinde, bu çalışma amacına ulaşmış olacaktır.

Yüce Allah'ın, bu çalışmayı bu konuda atılmış adımlara bir katkı olarak kabul etmesi temenni ve duasıyla...

Prof. Dr. Şehmus Demir